

ใบความรู้ ประโยค

ความหมายของประโยค

ประโยคในภาษาไทย หากแบ่งตามลักษณะทางไวยากรณ์แบ่งได้ ๓ ลักษณะดังนี้

๑. ประโยคสามัญญ คือ ประโยคที่มีบทกริยาสำคัญเพียงบทเดียว มีใจความเดียวที่มีความหมายสมบูรณ์ อาจมีบทขยายเพื่อให้ใจความชัดเจนขึ้น เช่น

- ไก่ขันในเวลาเช้าตรู่ (ในเวลาเช้าตรู่เป็นบทขยายกริยา)
- ลมพัดเย็นสบาย (เย็นสบายเป็นบทขยายกริยา)

๒. ประโยครวม คือ ประโยคที่มีประโยคความเดียวตั้งแต่ ๒ ประโยคขึ้นไปมารวมกัน โดยมีคำสันธานทำหน้าที่เชื่อมประโยค แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

๒.๑ ประโยคที่มีความคล้อยตามกัน ประโยครวมชนิดนี้ประกอบด้วยประโยคเล็กตั้งแต่ ๒ ประโยคขึ้นไป มีเนื้อความคล้อยตามกันในแง่ของความเป็นอยู่ เวลา และการกระทำ เช่น

- กิ่งและแก้วเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ (สันธานที่ใช้คือ และ)

๒.๒ ประโยคที่มีความขัดแย้งกัน ประโยคชนิดนี้ ประกอบด้วยประโยคเล็ก ๒ ประโยค มีเนื้อความที่ขัดแย้งกันหรือแตกต่างกันในการกระทำ หรือผลที่เกิดขึ้น เช่น

- พี่ตีฆ้องแต่น้องตีตะโพน (สันธานที่ใช้ คือแต่)

๒.๓ ประโยคที่มีความให้เลือก ประโยคชนิดนี้ ประกอบด้วยประโยคเล็ก ๒ ประโยค และกำหนดให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น

- คุณชอบดนตรีไทย หรือ ดนตรีสากล (สันธานที่ใช้ คือหรือ)

๒.๔ ประโยคที่มีความเป็นเหตุเป็นผลแก่กัน ประโยคชนิดนี้ประกอบด้วยประโยคเล็ก ๒ ประโยค ประโยคแรกเป็นเหตุประโยคหลังเป็นผล เช่น

- เพราะเขาตั้งใจเรียน เขาจึงประสบความสำเร็จ (สันธานที่ใช้ เพราะ.....จึง)

๓. **ประโยคซ้อน** คือ ประโยคที่มีใจความเดียวเป็นประโยคหลัก แล้วมีส่วนขยายเป็นประโยคย่อย โดยประโยคย่อยนี้อาจทำหน้าที่ขยายคำนาม หรือขยายกริยา ได้แก่

๓.๑ **ประโยคย่อยทำหน้าที่ขยายคำนาม** (มีคำเชื่อม ที่ ซึ่ง อัน) เช่น

- นักกีฬาที่ตั้งใจฝึกซ้อมจะได้รับชัยชนะ
- ปั่นปั่นดินน้ำมันได้สวยงามซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนชื่นชม
- ดินแดนอันเป็นที่น่าสักการะของไทย คือ วัดต่างๆในทุภาค

๓.๒ **ประโยคย่อยทำหน้าที่ขยายคำกริยา** (มีคำเชื่อม เมื่อ จน เพื่อ ตั้งแต่ เพราะ เป็นต้น) เช่น

- ฉันดีใจเมื่อแม่ชวนไปทำบุญที่วัด
- หยกตั้งใจอ่านหนังสือจนสอบได้ที่หนึ่ง
- แยมรับประทานผลไม้เพื่อให้ร่างกายแข็งแรง
- นิมฝึกคัดลายมือตั้งแต่เช้าจนถึงค่ำ
- นุ่นได้รับรางวัลเพราะเป็นเด็กดี

